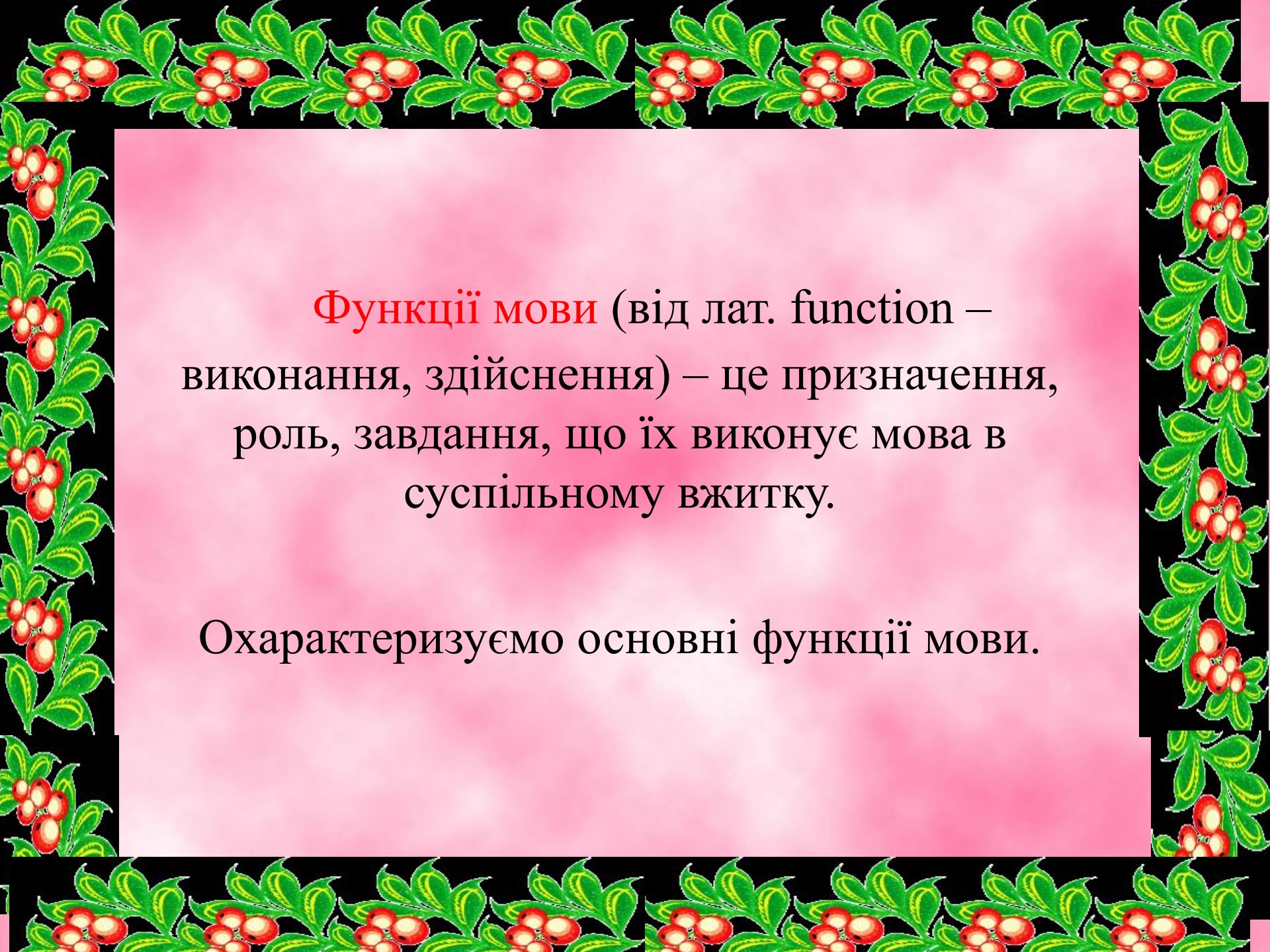

Тема уроку:
Мова як суспільне явище
Основні функції мови

Функції мови (від лат. function – виконання, здійснення) – це призначення, роль, завдання, що їх виконує мова в суспільному вжитку.

Охарактеризуємо основні функції мови.

Функції мови

Комунікативна
(спілкування)

Мислетворча
(формування і
формулювання думки)

Естетична
(джерело естетичної
насолюди, краси)

Когнітивна
(пізнавальна)

Номінативна
(називання)

Експресивна
вираження почуттів,
внутрішнього світу людини

Кумулятивна
(культуроносна)

Ідентифікаційна
(установлення тотожності об'
єктів на підставі тих чи інших
ознак)

Комунікативна функція. Суть її полягає в тому, що мова використовується для комунікації – інформаційного зв'язку між членами суспільства (лат. communicatio – спілкування). Ця функція є надзвичайно важливою як для суспільства так і для мови: мова, якою не спілкуються, стає мертвою; народ, який втрачає свою мову, зникає.

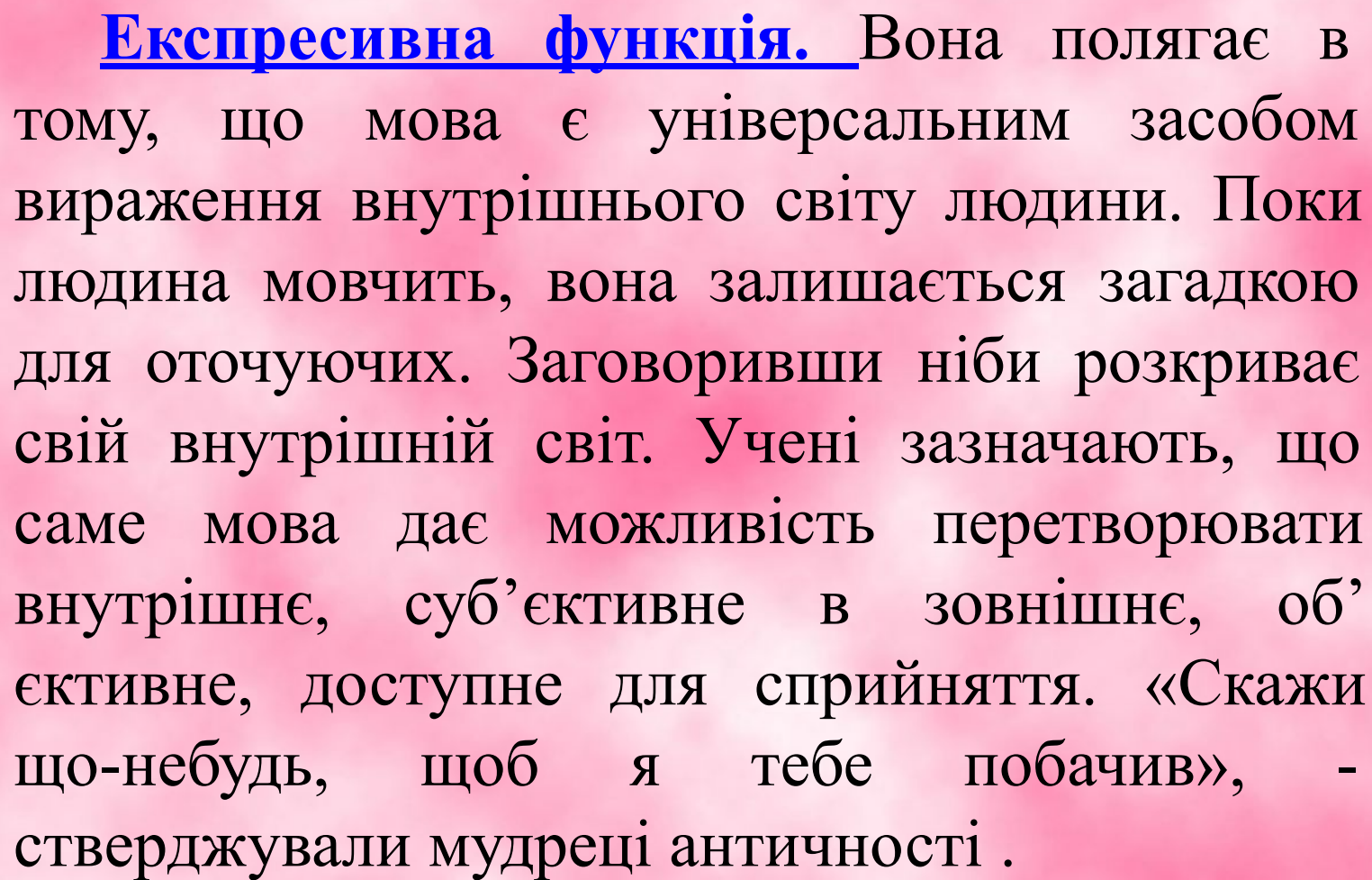

Номінативна функція – це функція називання. Мовні одиниці, передусім слова, служать назвами предметів, процесів, якостей, кількостей, ознак тощо. Усе пізнане людиною з дитячих років одержує свою назву і тільки так існує у свідомості. Цей процес називається лінгвалізацією (омовленням) світу.

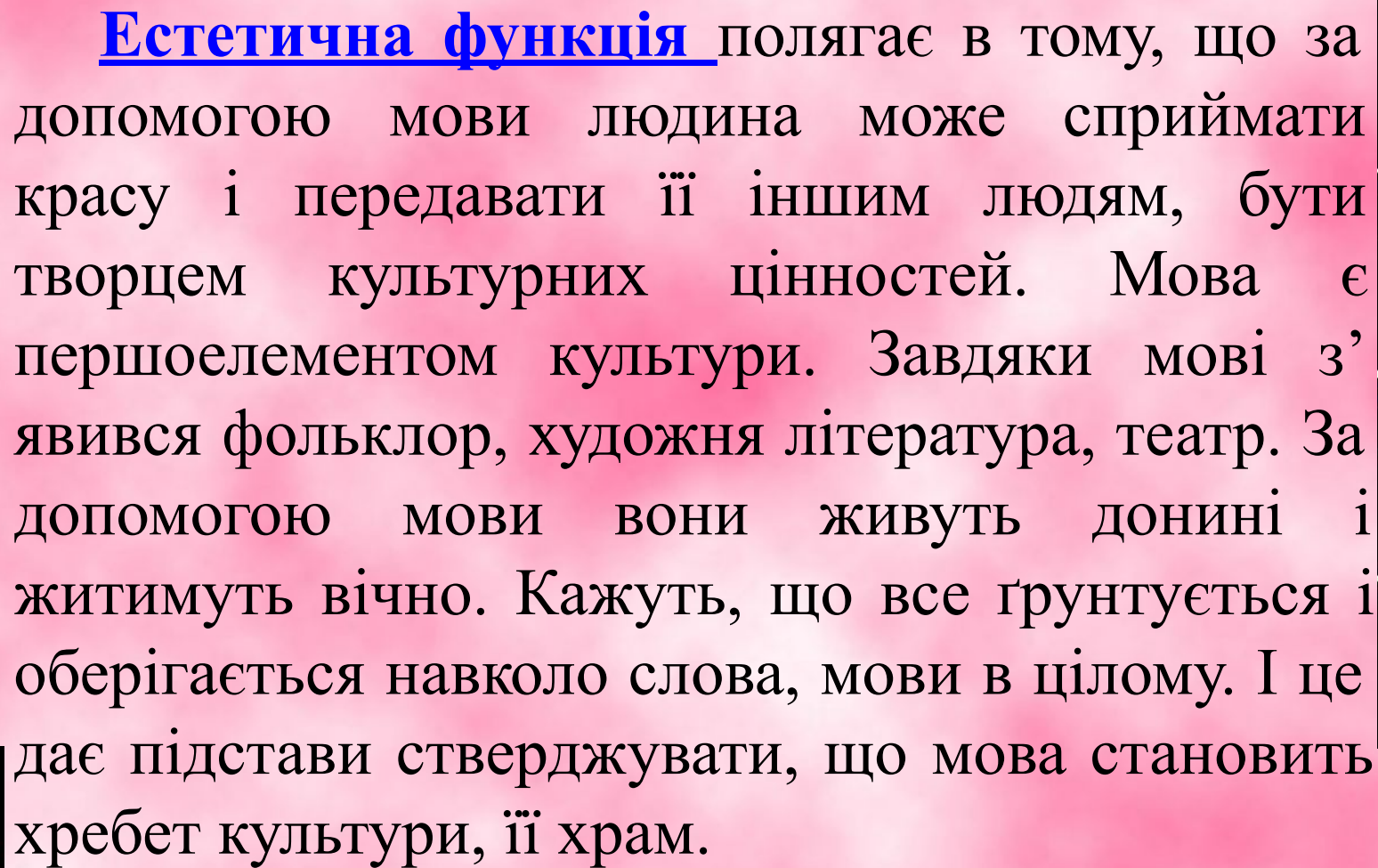

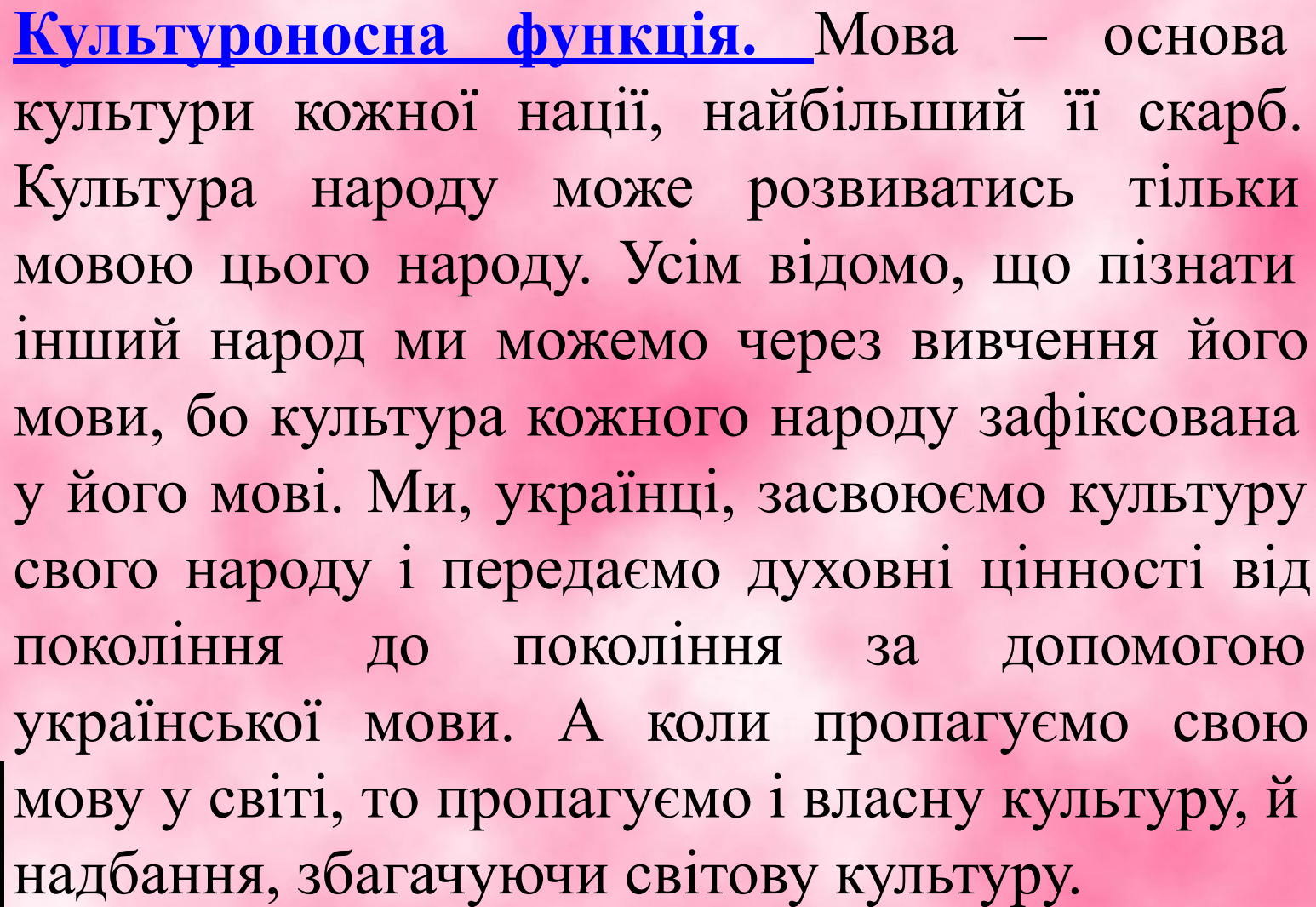
Мислетворча функція. Вона полягає в тому, що мова є засобом формування думки, оскільки людина мислить за допомогою мовних форм. Цю функцію деякі вчені називають функцією формування і формулювання думки. Вона може передавати комунікації, а може і відбуватись одночасно із спілкуванням, у процесі комунікації .

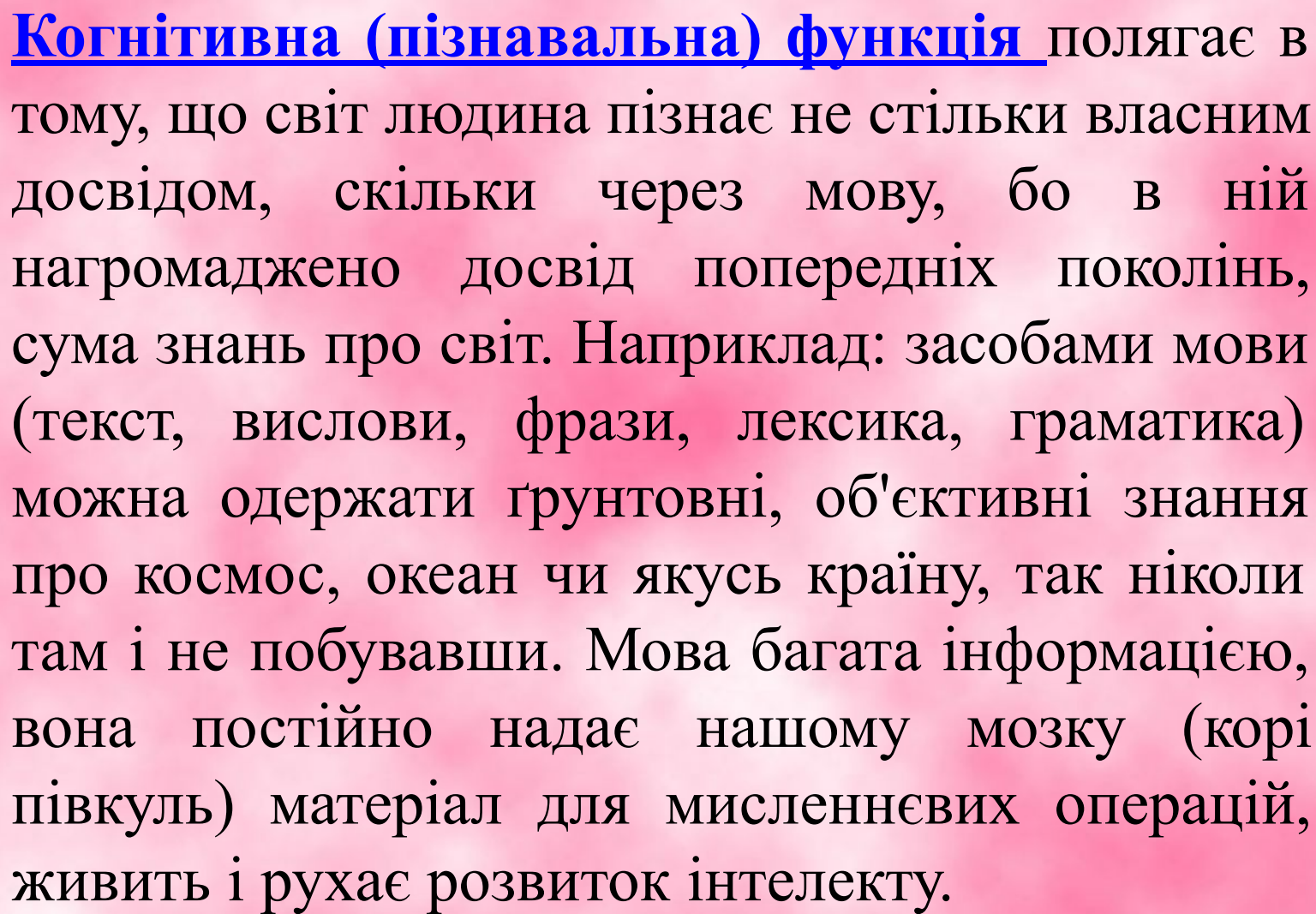
Експресивна функція. Вона полягає в тому, що мова є універсальним засобом вираження внутрішнього світу людини. Поки людина мовчить, вона залишається загадкою для оточуючих. Заговоривши ніби розкриває свій внутрішній світ. Учені зазначають, що саме мова дає можливість перетворювати внутрішнє, суб'єктивне в зовнішнє, об'єктивне, доступне для сприйняття. «Скажи що-небудь, щоб я тебе побачив», - стверджували мудреці античності .

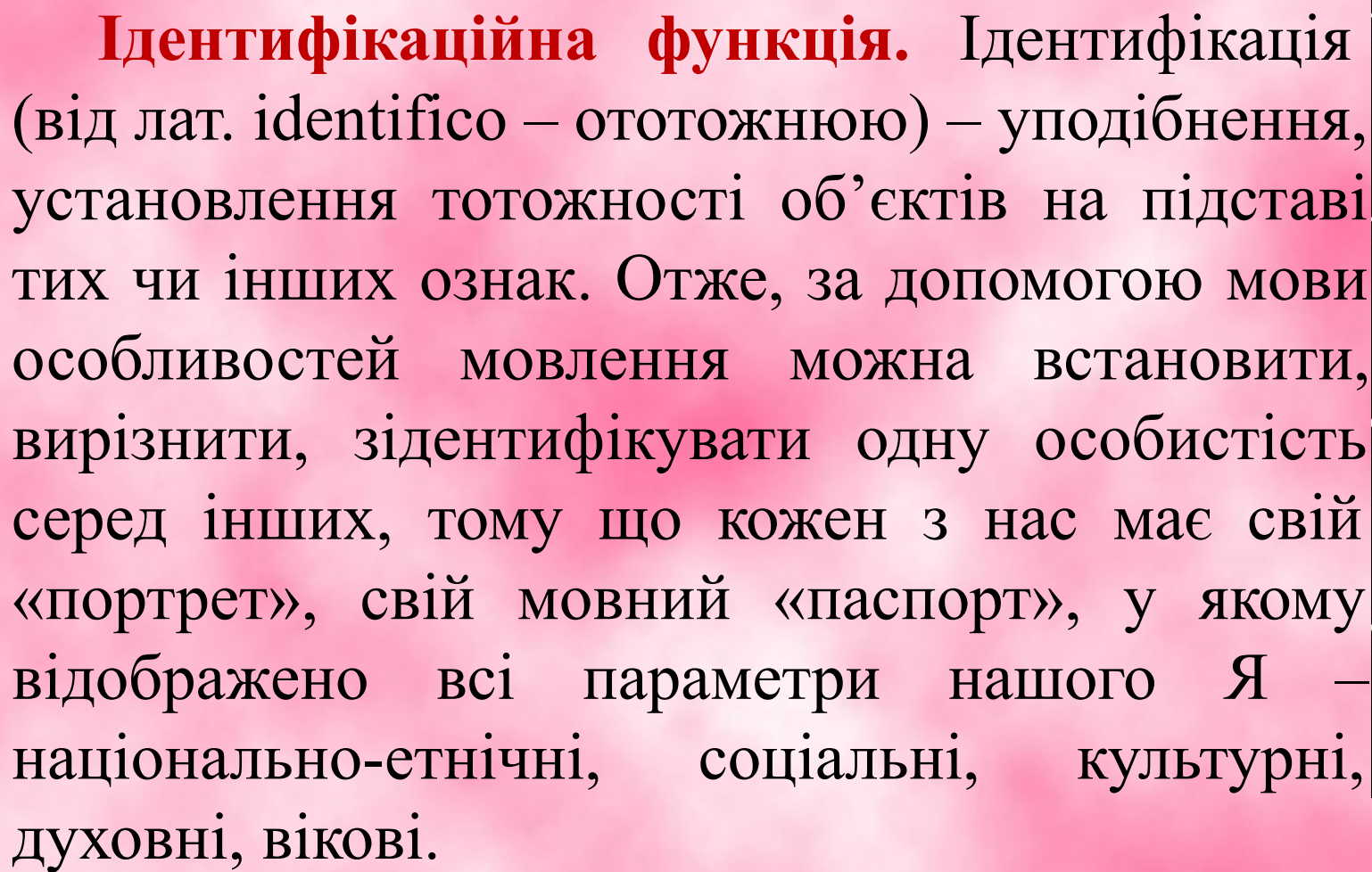
Естетична функція полягає в тому, що за допомогою мови людина може сприймати красу і передавати її іншим людям, бути творцем культурних цінностей. Мова є першоелементом культури. Завдяки мові з'явився фольклор, художня література, театр. За допомогою мови вони живуть донині і житимуть вічно. Кажуть, що все ґрунтується і оберігається навколо слова, мови в цілому. І це дає підстави стверджувати, що мова становить хребет культури, її храм.

Культуроносна функція. Мова – основа культури кожної нації, найбільший її скарб. Культура народу може розвиватись тільки мовою цього народу. Усім відомо, що пізнати інший народ ми можемо через вивчення його мови, бо культура кожного народу зафіксована у його мові. Ми, українці, засвоюємо культуру свого народу і передаємо духовні цінності від покоління до покоління за допомогою української мови. А коли пропагуємо свою мову у світі, то пропагуємо і власну культуру, й надбання, збагачуючи світову культуру.

Когнітивна (пізнавальна) функція полягає в тому, що світ людина пізнає не стільки власним досвідом, скільки через мову, бо в ній нагромаджено досвід попередніх поколінь, сума знань про світ. Наприклад: засобами мови (текст, вислови, фрази, лексика, граматики) можна одержати ґрунтовні, об'єктивні знання про космос, океан чи якусь країну, так ніколи там і не побувавши. Мова багата інформацією, вона постійно надає нашому мозку (корі півкуль) матеріал для мисленнєвих операцій, живить і рухає розвиток інтелекту.

Ідентифікаційна функція. Ідентифікація (від лат. *identifico* – ототожнюю) – уподібнення, установлення тотожності об'єктів на підставі тих чи інших ознак. Отже, за допомогою мови особливостей мовлення можна встановити, вирізнити, зідентифікувати одну особистість серед інших, тому що кожен з нас має свій «портрет», свій мовний «паспорт», у якому відображено всі параметри нашого Я – національно-етнічні, соціальні, культурні, духовні, вікові.